

21032

CLAN MEDUNARODNE ORGANIZACIJE — FIBEP

pres-kliping • press-clipping

(Osnovano 1952 godine)

NOVINSKA DOKUMENTACIJA

NOVINSKO IZDAVAČKO PREDUZEĆE

PRESS PUBLISHING ENTERPRISE

Beograd — Knez Mihajlova 2/IX — Pošt. fah — P. O. Box 95,
Tel. 621-578 — Ziro račun — Current Account: 60801-601-3289

НОВА МАКЕДОНИЈА

Isečak iz lista

Newspaper cutting

Скопје

29. VII. 1973

ПРЕЗЕНТИРАЊА И ПЕРСПЕКТИВИ

ГРАДОВИ ВО КУЛТУРНАТА СОРАБОТКА СО СТРАНСТВО

Потребата за воспоставување и за интензивирање на меѓународната културна соработка денес се јавува како една од главните компоненти на општата тенденција на современиот свет кон сè поголемо отворане и взаемно комуницирање. Таа зазема мошне значајно место и како составка и како функција на отворената и неврзана, мошне активна и сугестивна надворешна политика на нашата самоуправна социјалистичка заедница.

ПРВИТЕ ЧЕКОРИ НА ПЛАНОТ НА ОРГАНИЗИРАНОТО презентирање и афирмирање на македонската култура во странство се совпаѓаат со периодот од ослободувањето напред, а за нешто по интензивна културна соработка на меѓународен план може да се зборува дури во последните неколку години. Меѓутоа, наша трајна обврска ќе остане потребата за постојано објективно преиспитување и на она што значи наш организирани напор, и на она што значи обем, а над сè — на она што значи квалитет на таа презентација и на културната соработка со странство, воопшто. Смесата на сето тоа е не само во нашата желба да му се претставиме на светот со сопствените културни достоинства, туку и во чувството на нашата осознаена органска потреба за воспоставување на поинтензивна културна комуникација со надворешниот свет и со неговите современи културни пулсации. Конечно, од тоа очекуваме не само едно објективно валоризирање и сфаќање, туку, разбираливо, и едно позитивно воздејство. Она што охрабрува во таа смисла, она што стимулира и што обврзува кон нови напори и жртви тоа е, секако, досегашниот — иако скромен — во својата основа мошне позитивен биланс.

Поаѓајќи од ваквите сознанија, како и од потребата за внесување нови квалитети во нашата културна соработка со странство, Републиката комисија за културни врски со странство неодамна мошне опстојно му пристапи на ова прашање. И тоа, во прв ред, од аспектот на учеството и застапеноста на СР Македонија како интегрална целина, односно од аспектот на потенцијалните можности на градовите од внатрешноста на Републиката за вклучување во културната соработка со странство.

ВИСТИНА Е ДЕКА ВО ДОСЕГАШНАТА КУЛТУРНА СОРАБОТКА НА СРМ со странство најголем удел имаат институциите и организациите од Скопје. Во таа смисла одвре-

НЕОПХОДНИ СЕ ОРГАНИЗИРАНИ ЗАЛАГАЊА ЗАРАДИ ДОАЃАЊЕ ДО ПОЛН ИЗРАЗ НА ЛАТЕНТНИТЕ МОЖНОСТИ НА НАШИТЕ ГРАДОВИ

ФЕРНАН ЛЕЖЕ: „КОРЕН ОД КРУША“, ТУШ, 1933 (МЕЃУНАРОДНА ИЗЛОЖБА НА ЦРТЕЖ ВО МСУ)

навреме се слушаат и одредени забелешки, при што се предвидува фактот дека овде, објективно, се сконцентрирани и работат (како професионалци или како аматери) најголемиот број наши истакнати културни и стручни работници. Притоа, како да се заборава дека, во својот најголем дел, тие потекнуваат и во Скопје дошло од некое место во внатрешноста.

Одделни региони во Републиката, по правило, и досега биле застапувани во некои позначајни презентации на културата на СРМ со странство и тоа во онолкува мера — во која тие располагаат со културни фондови од кои објективно може да се прпат релевантни елементи. Најдобар пример за тоа беше познатата изложба на икони во Париз (1965) и во Токио и Кјото (1967) или уделот на Македонија во големата изложба „Уметничкото богатство на Југославија“, што беше организирана во Париз (1971), а потоа и во Сараево, или изложбата „Народното творештво во Македонија“ која досега помина неколку европски метрополи, а и натаму сè уште е барана. Слична потврда може да се најде и во бројните досегашни настапи на наши игра-

орни ансамбли на познати фестивали во странство, кои — независно од тоа од кое место потекнуваат, речиси редовно, на својот репертоар ги имаат

и најпознатите игри и песни од одделни региони на Македонија, како и од цела Југославија.

СО ПОСРЕДСТВО И ПОМОШ НА РККВС ИЛИ ВО СВОЈА ОРГАНИЗАЦИЈА, И ДОСЕГА ВО СТРАНСТВО

биле испраќани групи или ансамбли и од некои градови во внатрешноста (КУД „Стив Наумов“ и Илинден“ од Битола, КУД „Мирче Ацев“ и „Црн Бор“ од Прилеп, КУД „Боро Цони“ од Струмица и други). Речиси секое од овие гостувања минало во знакот на мошне повољни одзиви и на освоени високи фестивалски награди и признанија.

Некои наши градови веќе се афирмирале како дораснати организатори и домаќини на одделни културни манифестации од меѓународно значење (Охрид — „Охридско лето“ и „Балканскиот фолклорен фестивал“, Струга — „Струшки вечери на поезијата“, Прилеп — „Ликовна колонија“, „Симпозиум Мермер“, „Интернационално студио за пластика во дрво“, Симпозиум за старословенска археологија, Струмица — Ликовна колонија) на кои редовно земаат учество и претставници од странски земји.

ВО ОДНОС НА ВКЛУЧЕНОСТА ВО КУЛТУРНАТА СОРАБОТКА

со странство би можеле да направиме ваква поделба: а) градови кои досега учествувале или ре-

довно остваруваат таква соработка, б) градови кои располагаат со потенцијали што би можеле веднаш или со некои додатни напори да се вклучат и в) градови што за догледно време немаат изглед или поточно — никакви иницијативи, па ни претензии да бидат вклучени во културната соработка со странство.

Во контекстот на наша ва тема за градовите од првата група би било актуелно прашањето: дали со сегашните форми и обем на културната соработка со странство се исцрпени сите нивни можности? Прашањата што се наметнуваат за градовите од втората и третата група, во прв ред, треба да бидат предмет на посериозно разгледување од страна на сите повикани организации и институции во соодветните места. Зашто, пред сè, од нив зависи дали ќе понудат нешто што ќе може да биде поткрепено, па во соодветен износ и финансирано.

Претпоставката дека широката нашата Република постојат не така мали латентни можности, кои со едно себенадраснување до степенот на зрелоста ќе можат да се вклучат во културната соработка со странство, наоѓа своја потврда и во најсвежиот пример, кој во исто време е и многу поучен: во малата Винаца Македонска се вивна една гимназиска драмска група, наречена „Сцена '73“, до првите фестивалски места во Репуб-

ликата и во земјата, за да биде селектирана и добро примена на меѓународните драмски фестивали во Нанси, Франција, а потоа и во Палермо, Италија. Овој случај е доволен да не поткрепи во уверување то дека, пред сè, се потребни одредени организирани напори за да можат латентните можности да дојдат до полн израз. И уште да ја истакнеме над сè нужноста за присуство на една осознаена потреба и силно изразена желба, една позитивна амбиција да се постигне одредена цел — ете, дури и при намечност на ограничен и кадровски и особено финансиски услови — најнапред како самопотврда пред собеси, а потоа и како афирмација во сопствената средина, во сопствената Република, па — доколку се успее и надвор од неа. Зашто, вакво вид успеси се постигнуваат само кога се знае што се сака и кога постои спремност за надминување на тешкотните и проблемите што неминовно го бараат своето разрешување.

САМО ТАКА МОЖЕ ДА СЕ ОБЈАСНИ ФАКТОТ ШТО СПОМЕНАТИТЕ

меѓународни културни манифестации и активности во внатрешноста на СРМ од година во година бележат значаен квалитетен растек. Зашто, соочени сме со впечатливи напори на луѓето кои со чувство на полна стручна и општествена одговорност успеаја не само да ги замислат повеќето од манифестациите, да ги конституираат и со многу умешност да ги физиономираат, туку и да обезбедат ефикасна организација; со очени сме и со фактот на еден квалитетно нов однос на општествено-политичките заедници кои, и покрај сите други свои катадневни проблеми, покажуваат дека сè повеќе го разбираат многустраното значење на овие манифестации и специфичните користи што тие ги носат; и, најпосле тоа што значи вонредно охрабрување, соочени сме и со фактот на сè поголемо разбирање од страна на самоуправните органи на одделни организации на здружен труд, од кои некои се јавуваат дури и како нивни директни носители (на при: „Црн Бор“ од Прилеп и „Интернационалното студио за пластика во дрво“). Со други зборови, она што најмногу радува, тоа е нараснатото сознание за своевидната почестеност и привилегираност на овој или оној град — домаќин, каде од година во година деневите на меѓународните културни манифестации минуваат во знакот на еден општ, мошне значаен празник.

Михаил БАНДЕ